

Мінрегіон України
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ І ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ
ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА „УКРІДПІЦІВІЛЬБУД”

**ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПЛАН ЗОНУВАННЯ
С. РАДОВЕЛЬ
ОЛЕВСЬКОГО РАЙОНУ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**РОЗДІЛ
«ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА»
(ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ)**

19011

ТОМ 5

Т.в.о. директора

Р.В. Старинець

В.о. керівника відділу

І.І. Бегаль

Зам. інв. №	
Підпис і дата	
Інв. № ориг.	

ЗМІСТ ЗВІТУ

Обсяг досліджень та методологія CEO.....	4
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	4
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень...)	7
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	14
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	17
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	22
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	24
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	37
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	38
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	39
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	40
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	40
№1605/1-34-4-1084 від 25.03.2020 р. Лист Управління екології та природних ресурсів.....	44

ВСТУП: ОБСЯГ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

З 12 жовтня 2018 року в Україні введено в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», який визначає необхідність здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування у встановленому законодавством порядку.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це інструмент стратегічного планування, направлений на включення екологічних пріоритетів в програми, плани, політики. Метою СЕО є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища та сприяння інтеграції екологічних міркувань у підготовку планів з метою просування сталого розвитку. Це системний інструмент оцінки, який підтримує та інформує про процес прийняття рішень. Комплекс еколого орієнтованих засобів щодо захисту навколишнього середовища охоплює заходи, спрямовані на охорону і раціональне використання природних ресурсів, і заходи, які забезпечують нормативні санітарно-гігієнічні параметри середовища міських і сільських поселень. Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природо-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища такі:

- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів в місцях забудови;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Генеральний план с. Радовель Олевського району Житомирської області є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території населеного пункту. Генеральний план селища визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення його території, формування системи громадського обслуговування населення, що мешкає в його межах, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, захисту території селища від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичного населеного пункту.

Згідно Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» генеральні плани населених пунктів підлягають стратегічній екологічній оцінці. Даний документ у відповідності із Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» призначений визначити обсяг стратегічної екологічної оцінки генерального плану с. Радовель Олевського району Житомирської області.

Генеральний план с. Радовель розробляється у зв'язку з необхідністю отримання в користування органів місцевого самоврядування містобудівної документації, яка б

відповідала вимогам чинного законодавства і дала можливість приймати управлінські рішення щодо розміщення нових територій для житлової та виробничої забудови, об'єктів обслуговування, торгівлі та інших видів підприємницької діяльності, підвищення рівня інженерного благоустрою та озеленення територій населеного пункту, а також забезпечити як сталий розвиток населеного пункту так і формування елементів дієздатної громади, визначивши черговість розміщення нової житлової забудови, покращення культурно-побутового обслуговування населення та існуючого функціонального зонування території населеного пункту, удосконалення вулично-дорожньої мережі, забезпечення формування повноцінного життєвого середовища в існуючих межах населеного пункту.

Генеральним планом визначаються:

- перспективна чисельність населення, об'єми та структура нового житлового будівництва;
- території для розвитку сельбищного будівництва, розвитку промисловості та комунально-складських об'єктів;
- пріоритетні напрямки розвитку населеного пункту, його перспективна планувальна структура та функціональне зонування;
- території, що мають певні обмеження при їх використанні (природоохоронні, санітарно-гігієнічні, інженерно-будівельні та інші);
- аналізується загальний стан довкілля, фактори, що його формують, надаються містобудівні пропозиції щодо поліпшення санітарно-гігієнічного та екологічного стану;
- обґрунтовується доцільність зміни межі населеного пункту;
- надаються пропозиції щодо вдосконалення транспортної та інженерної інфраструктури, тощо.

Згідно Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» генеральні плани населених пунктів підлягають стратегічній екологічній оцінці. Даний документ у відповідності із Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» призначений визначити обсяг стратегічної екологічної оцінки генерального плану с. Радовель Олевського району Житомирської області. Підставою для проектування є рішення XXVIII сесії VIII скликання Олевської міської ради № 628 від 07.06.2018 р.

Генеральний план розроблений відповідно до діючих Державних будівельних норм України, ДБН Б.1.1-15:2012, Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №193 від 14.08.2015 «Про затвердження Переліку класів об'єктів містобудівного кадастру», а також інших нормативних документів.

При виконанні проекту була використана цифрова картографічна основа у державній геодезичній системі координат УСК-2000 та СК-63 р. масштабу 1:2000 виконана у 2019 р., та яка була надана замовником.

Генеральний план розроблений на розрахунковий строк до 20 років та згідно п. 8 ст. 17 Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» строк дії генерального плану населеного пункту не обмежується. Розроблення генерального плану обумовлене необхідністю вирішення поточних питань забудови села. План зонування території розробляється на основі генерального плану населеного пункту (у його складі або як окремий документ) з метою визначення умов та обмежень використання території для містобудівних потреб у межах визначених зон (Стаття 18 ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності»).

Розроблення проекту "Генерального плану та плану зонування с. Радовель" передбачає формування проектних рішень на всю територію населеного пункту. Проектні рішення охоплюють усі види діяльності, які провадяться або провадження яких заплановане в перспективі на території села.

Генеральний план с. Радовель розроблено Державним підприємством «Український науково-дослідний і проектний інститут цивільного будівництва «УКРНДПЦИВІЛЬБУД» відповідно до необхідності отримання в користування органів місцевого самоврядування актуальної містобудівної документації, яка б дала можливість приймати управлінські рішення щодо розміщення нових територій для житлової та виробничої забудови, об'єктів обслуговування, торгівлі та інших видів підприємницької діяльності, підвищення рівня інженерного благоустрою територій села, а також забезпечити сталий розвиток населеного пункту, визначивши черговість розміщення нової житлової та виробничої забудови, покращення культурно-побутового обслуговування населення та існуючого функціонального зонування території села, удосконалення вулично-дорожньої мережі, забезпечення формування повноцінного життєвого середовища в існуючих межах села.

Внаслідок порівняння даних державного земельного кадастру та меж земельних ділянок за контурами і огорожами, які склались в натурі, виявлено значну розбіжність кадастрових та фактичних меж земельних ділянок, що ускладнить аналіз та прийняття проектних рішень щодо удосконалення функціонального зонування та розмежування територій за різними функціями.

Стратегічна екологічна оцінка проекту генерального плану та плану зонування с. Радовель здійснюється для всієї території населеного пункту в межах, визначених генеральним планом населеного пункту, що розробляється.

Для досягнення цілей СЕО збираються та використовуються наступні вихідні дані:

1. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Житомирської області у 2018 році;

2. Екологічний паспорт Житомирської області (2019 р.)

3. Статистичний щорічник Житомирської області за 2018р.

4. Законодавчі акти, які мають відношення до проекту генерального плану:

– Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 р. №3038-VI із змінами;

– Закон України «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про автомобільні дороги» щодо класифікації автомобільних доріг загального користування» від 20.12. 2011 р. № 4203-VI;

– Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. №325/95-ВР (із змінами);

– Закон України «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» від 28.12.1998 р. №2349;

– Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III (із змінами);

– Закон України "Про охорону атмосферного повітря";

– Закон України "Про відходи";

– Закон України "Про екологічну мережу України";

– Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення";

– законодавчі та підзаконні акти в сфері охорони довкілля, розміщення та експлуатації об'єктів та мереж інженерної та транспортної інфраструктури, що розміщені у відкритому доступі.

5. Дані моніторингу стану довкілля, що здійснюється існуючими державними суб'єктами моніторингу довкілля на регіональному та місцевому рівні (за наявності відповідних).

6. Інші відкриті джерела інформації.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Клімат та атмосферне повітря. Характеристика кліматичних умов, основних метеорологічних показників для території села Радовель Олевського району Житомирської області наведена за даними багаторічних спостережень по метеостанції «Олевськ» (280,221 м БС).

Клімат Житомирського Полісся до якого віднесено територію селища Радовель за своїми особливостями займає проміжне положення між більш вологим і теплим кліматом Волинського Полісся та більш континентальним кліматом східних областей. Формування клімату території формується під впливом інтенсивного західного (Атлантичного) переносу повітряних мас, що супроводжується посиленою циклічною діяльністю. В холодний період (грудень-березень) нараховується до 30-35 циклонів, а в теплий (квітень-жовтень) – біля 12-15.

Клімат – помірно континентальний з теплим вологим літом і м'якою хмарною зимою. Середньорічна температура становить +6,6°C. Пересічна температура липня: +18,5°C, січня: -5,6 °C. Абсолютний мінімум: -35, -40°C, абсолютний максимум: +35, +40°C. Період з температурою понад +10°C становить 158 днів. Сума активних температур: 2390-2520°C. Висота снігового покриву: 20 – 30см. Кількість днів в році зі сніговим покривом досягає 100. Середньорічна кількість опадів – 611 мм, найбільше їх випадає влітку. Протягом теплої періоду (квітень-жовтень) випадає 400 мм опадів, а в холодний (листопад-березень) – 140-200 мм. Вегетаційний період в середньому становить 240 днів. З несприятливих кліматичних явищ спостерігаються бездощові періоди до 60 днів, можливі посухи й сухоті, сильні дощі, 1-2 дні (рідше 4-6 днів) – дощі з градом. Значної шкоди завдають пізні весняні та ранні осінні заморозки. Взимку можливі низькі температури протягом 25 днів, ожеледь до 15 днів і більше. Згідно з архітектурно-будівельним кліматичним районуванням (ДСТУ – Н Б В.1.1-27:2010) територія розташована в I Північно-західному кліматичному районі. Кліматичні особливості території визначаються помірними кліматичними показниками, що є сприятливою умовою для проживання та відпочинку населення.

Температура повітря:

- Середньорічна + 6,6°C
- Абсолютний мінімум (- 37°C)
- Абсолютний максимум 39°C

Розрахункові температури:

- найхолоднішої 5-днівки (- 21°C)
- зимова вентиляційна (- 9,3°C)

Опалювальний сезон:

- середня температура (- 0,6°C)
- тривалість 195 діб

Тривалість безморозного періоду 142 дні

Глибина промерзання ґрунту:

- середня 67 см
- найбільша 101 см

Відносна вологість 79%

Кількість опадів за рік 611 мм

Добовий максимум опадів:

- середній 41 мм
- спостережний 112 мм

Висота снігового покриву – найбільшого за зиму у відкритому місці:

- середня 25 см
- найбільша 54 см.

Переважаючий напрямок вітру Західні – 19%

Швидкість вітру, середньорічна 3,1 м/с

Число днів з сильним вітром (> 15 м/с)

- середнє 7
- найбільше 15

Найбільша швидкість вітру можлива один раз за:

- рік 16 м/сек
- 5-10 років 18-19 м/сек
- середя 25 см
- найбільша 54 см.
- 15 – 20 років 20 м/сек

Число днів із заметіллю

- середнє 9
- найбільше 34

Число днів з туманом

- середнє 34
- найбільше 84

Число днів зі зливою

- середнє 34
- найбільше 39

Число днів з градом

- середнє 2,1
- найбільше 5,0

Екологічний стан населеного пункту у частині атмосферного повітря можна вважати задовільним. Інформації щодо незадовільного стану атмосферного повітря території не надходило. За даними Головного управління статистики у Житомирській області, в 2017 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел склали 10,3 тис.т, або 111,5 % до попереднього року. В атмосферу викинуто 0,7 млн.т діоксиду вуглецю, тобто на рівні аналогічного показника 2016 року. Основними забруднювачами атмосферного повітря залишаються підприємства добувної, переробної промисловості, сільське та лісове господарство, транспорт, викиди забруднюючих речовин яких складають 80 відсотків від загального обсягу викидів в атмосферне повітря у Житомирській області. Основними хімічними компонентами, які надійшли в атмосферне повітря від стаціонарних джерел є речовини у вигляді твердих суспендованих частинок - 2,7 тис.т (25,9 % від загального обсягу забруднюючих речовин), метан - 2,4 тис.т (23,6 %), сполуки азоту – 1,9 тис.т (17,5 %).

В проектне рішення закладено механізм подолання проблеми забруднення повітря. Система організації дорожнього руху спрямована на її вирішення. При цьому фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох складових.

Рельєф та несприятливі процеси. Територія населеного пункту розташована в північно-західній частині Українського щита, в межах якого знаходяться самі давні магматичні і метаморфічні породи архею, протерозою – граніто-гнейси, лабрадорити, амфіболіти і т. д., і характеризується складною геологічною будовою і гідрогеологічними умовами. Виходи на поверхню архейсько-протерозойського комплексу найчастіше спостерігається по долинах річок. У геологічній будові приймають участь докембрійські кристалічні породи, продукти їх вивітрювання, палеогенові та четвертинні відкладення. Порооди фундаменту представлені нижньо-верхньопротерозойськими гнейсами, кіровоградсько-житомирськими, осницькими і коростенськими гранітами, мігматитами, гранодіоритами, діабазами, кварцитами і піщаниками Овруцької серії. Глибина залягання гранітів сягає 1500-2000 м. Мезозойські і палеозойські породи поширені обмежено у зниженнях, зате повсюдно поширені малопотужні осадові відклади четвертинного часу.

У геоструктурному відношенні територія Західного Полісся України знаходиться в межах північної частини Волино-Подільської плити та Галицько-Волинської западини, яка слугує акумулятивною рівнинною низиною, відображеною у сучасному рельєфі Поліською низовиною.

Рельєф території в цілому рівнинний з пологими схилами характерних для неглибоких балок. По берегах водотоків наявні невеликі заболочені ділянки та ділянки із ознаками торфування. Рельєф ускладнено подовими пониженнями.

Оскільки с півночі село розташоване на зниженій заплавної терасі, то населений пункт знаходиться в зоні, яка по рівню ґрунтових вод схильна до підтоплення.

Території з високим рівнем залягання ґрунтових вод знаходяться в заплаві річки Уборть, окремих понижень рельєфу і займають близько 30 % від загальної площі Олевського району. Ґрунтові води залягають на глибині 0-2,0 м. Із сучасних фізико-геологічних процесів варто відзначити: періодичне підтоплення, заболоченість.

Підземні і поверхневі води. с. Радовель Олевського району розташоване в межах заплавної тераси річки Уборть. Річка Уборть – є правою притокою Прип'яті (басейн Дніпра), має довжину 262 км, площу водозбору – 5800 км² (середня річка), в межах області довжина складає 174 км, площа водозбору – 3808 км², похил становить 0,34 м/км. Річка Уборть має вузьку долину, місцями зі стрімкими скелястими схилами висотою до 25-30 м. Середні ширина долини річки 0,5-0,7 км, найбільша 0,9 км, найменша 0,1 км. Ухил русла 0.005 ‰. Ширина річки змінюється від 8 до 50 м, переважаюча ширина річки 10-20 м. Глибина не часто перевищує 1,5-2,0 м, середня глибина – 0,6-1,0 м, глибини на перекатах складають 0,3-0,8 м, на плесах – 1,0-3,0 м, в окремих заглибленнях вони досягають 5,2-12,2 м. Швидкість течії переважно повільна, тільки на окремих перепадах швидкість досягає 0,3 м/сек. Заплава, переважно, двостороння, місцями одностороння. Ширина заплави, як правило, складає 100-200 м, за межами території вона збільшується до 1,0 – 1,5 м. Повне затоплення заплави на глибину 1–2 м відбувається при високій весняній повені, рідше влітку при інтенсивній зливовій повені. Середня ширина русла 20–30 м, максимальна – 50 м (в 2 км вище с. Радовель), мінімальна – 2 м (біля нижньої околиці с. Зубковичи). Глибина на перекатах в середньому складає 0,3-0,8 м, на плесах – 1-3 м. Русло, переважно, помірно звивисте, виключаючи окремі звивисті ділянки, майже на всьому протязі нерозгалужене. Річка Уборть та її притоки беруть свій початок на заболочених ділянках, русла притоків зарегульовані канавами системи осушення. Головним джерелом живлення річки є талі води в період весняної повені. Дощі для живлення мають другорядне значення; ще менше значення мають ґрунтові води.

Водоносність алювіальних пісків, супісків надзаплавних терас незначна. Дебіт свердловин складає біля 0,5 л/сек. при максимально можливих зниженнях. Коефіцієнт фільтрації пісків та супісків змінюється в широких межах і, переважно, складає 0,02-1,25 м/добу.

Основні водоносні горизонти території розташовані у тріщинуватій зоні кристалічних порід докембрію: архею, архею - нижнього протерозою, коростенського комплексу середнього протерозою. В основному граніти і їх мігматити, на окремих ділянках гнейси, кристалічні вапняки, кварцити, сланці, амфіболіти, габро-діорити, гранодіорити, плагіограніти, габро, габро-діабази, габро-норіти, анортозити і ін. Осадково-метаморфічна товща - пісковики, сланці, кварцити, діабазові порфірити, кварцові порфіри. Перші від поверхні водоносні горизонти і комплекси даної території знаходяться або у алювіальних і озерно-алювіальних антропогенових відкладах надзаплавних терас і заплав річок і середньо-антропогенових флювіогляціальних відкладеннях. Піски з прошарками супісків, суглинків і глин, в нижній частині з галькою і гравієм або у моренних і флювіогляціальних середньо-антропогенових відкладах. Піски, суглинки, супіски з гравієм і галькою, місцями з прошарками глин.

Регулювання відведення талих і дощових вод. На даний час в селі централізоване водопостачання відсутнє. Населення житлової забудови користується шахтними колодзями. На даний час централізована господарсько-побутова каналізація відсутня. Населення житлової забудови користується дворовими вбиральнями з водонепроникними вигребами.

Відсутність організованого відведення атмосферних вод та очисних споруд на випусках стоків не відповідає сучасним санітарним та екологічним нормам та вимогам. З метою запобігання забрудненню водних об'єктів, благоустрою території села, для поліпшення екологічного стану необхідне будівництво системи дощової каналізації, особливо на нових ділянках забудови з обов'язковим будівництвом очисних споруд на усіх випусках стоків.

Регулювання рівня підземних вод. Підтоплення території пов'язане як з природними факторами (підпір ґрунтових вод водами р. Уборть та її притоки в період паводків, інфільтрація зливових і талих вод та ін.), так і техногенними факторами (інфільтрація витоків з водоносних комунікацій та ін.) приводить до порушення водного режиму ґрунтів, погіршуючи їх фізико-механічні властивості.

Рослинний покрив і тваринний світ. Територія с. Радовель Олевського району Житомирської області відноситься до зони Полісся. Головні лісоутворюючими породами є сосна звичайна, дуб черешчатий, береза пухнаста та повисла, вільха липка та чорна, тополя тремтяча (осика) та ін. Отже, на даній території переважають соснові ліси, сосново-дубово-березові. Окремі площі займають дубово-грабові й грабові ліси. Для території Олевського району Житомирської області характерна залісненість понад 50%. Заплавну терасу річки Уборть вкривають лучні рослинні угруповування. Також характерні болотні угруповування низинні трав'яні і трав'яно-мохові, місцями а поєднанні з лісовими болотами і луками.

Житомирська область налічує близько 400 видів, у т. ч. ссавців – 67, птахів – 270, риб – 30. Найпоширеніші тварини – лось, козуля, свиня дика, вовк, лисиця, борсук, білка, заєць, бобр, куниця, соня лісова, полівка лісова, миша лісова, миша польова, кроти, хом'як звичайний і ховрах крапчастий; з птахів – тетерев, рябчик, шпаки, дятли, синиці, дрозди, качки дикі, куріпки, кулики, перепілки, вивільги, горлиці, лелеки та ін. Акліматизовано оленя благородного й фазана. У річках і озерах водиться щука, красноперка, линь, лящ, карась, сом, у ставках – короп, окунь тощо.

Природно-заповідний фонд. Природно-заповідний фонд становлять ділянки суходолу та водного простору, природні комплекси та об'єкти яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природного різноманіття ландшафтів, генофонду тваринного та рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонових моніторингу навколишнього природного середовища.

В межах с. Радовель та на його околицях не розташовані об'єкти природно-заповідного фонду.

Грунти і Відкриті землі (земельні ресурси). Основні типи ґрунтів Олевського району до якого відноситься і селище Радовель: дернові, дерново-підзолисті, торфово-болотні та низинні торф'яники (піщані та глинисто-піщані їх відміни).

Для території характерним є суцільний покрив піщаних водно-льодовикових відкладів та алювіальних відкладів. Із врахуванням рослинності – це зумовлює формування зонального (для Полісся) типу ґрунтів – дерново-підзолистих (різних підтипів та видів) та дернових опідзолених піщаного механічного складу.

По берегах річки Уборть спостерігається вихід магматичних та метаморфічних порід – гранітів і пісковиків. Вздовж берегів простягаються довгі піщані гряди, що формують фундамент борових терас. Долина р. Уборть в більшості випадків складена алювіальними пісками. На окремих ділянках розвинуті болотні та озерно-болотні відкладення. Потужність четвертинних відкладів змінюється від 0,6 до 8,0 м, а в долині р. Уборть досягає 10 м. Водовміщуюча товща заплави р. Уборть і її надзаплавних терас представлена різнозернистими, частіше всього дрібнозернистими, пісками, супісками та суглинками. Потужність цієї товщі непостійна та змінюється від 0,5 до 6,5 м, іноді досягає 8,5 м.

Ґрунтовий покрив території ускладнюється різними інтразональними типами ґрунтів, зокрема, алювіальними та болотними. Близькість ґрунтових вод обумовили формування глейових і глеуватих видів лучних та болотних ґрунтів. Так різноманітності в ґрунтовому покриві території в різних його ділянках додає наявність дернових оглеєних супіщаних, дерново-скрито-підзолистих глеуватих піщаних і глинисто-піщаних в комплексах з торфово-болотними ґрунтами.

Піщаний субстрат водно-льодовикових та сучасних алювіальних відкладів зумовлює всі властивості ґрунтів та їхні режими: теплові та водні, фізико-хімічні властивості. Зональні ґрунти є бідними та характеризуються дуже низькою природною родючістю, потребують широкого застосування органічних добрив, мергелювання.

Кладовища. В існуючих межах с. Радовель розташоване кладовище традиційного поховання. Основним негативним фактором є його безпосередня близькість до існуючих кварталів житлової садибної забудови.

Пам'ятки культурної спадщини. Відповідно до статті 53 Земельного кодексу України до земель історико-культурного призначення належать землі, на яких розташовані пам'ятки культурної спадщини, їх комплекси (ансамблі), історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, охоронювані археологічні території, музеї просто неба, меморіальні музеї-садиби.

Відповідно до облікових карток в межах населеного пункту розташовано:

- біля магазину «Центральний» розташовано могилу Тура С.К. командира партизанської групи, що загинув в роки Другої Світової війни;

- навпроти будинку культури розташовано пам'ятник воїнам-визволителям;

- на кругу біля сільської ради розташовано пам'ятник матері та дитині;

- за будинком культури встановлено пам'ятний знак, на місці, де колись розташовувалась церква;

- біля школи споруджено «Пам'ятник-альтанку» загиблим односельчанам в часи голодомору 1933 року та в роки Другої Світової війни за ініціативи місцевих мешканців.

Поводження із відходами. Вивіз твердих побутових відходів з с. Радовель виконується на існуюче звалище площею 2,0 га, яке розташовано в с. Рудня-Бистра. Звалище огорожене парканом та має санітарно-захисну зону. Через вирубку розташованого поряд лісу вітер підіймає сміття та розносить його навкруги. Звалище неорганізоване та не обладнане.

Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Відповідно до постанови КМ України №106 від 23.07.1991 р. с. Радовель не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Дозиметричний паспорт населеного пункту не розроблявся, радіаційне обстеження населеного пункту не виконувалось. Виходу радону не зареєстровано. Система планувальних обмежень відсутня.

За даними ЦГО імені Бориса Срезневського на грудень 2019 року (<http://cgo-sreznevskiy.kiev.ua/index.php?dv=radiation-ukraine>) концентрація радіонуклідів як природного, так і техногенного походження у приземному шарі повітря на всіх пунктах контролю, на території областей України, залишалась сезонно низькою.

Сумарна бета-активність атмосферних аерозолів, яка визначається переважно природними радіоактивними елементами – ізотопами урану, торію та продуктами їх розпаду, знаходилась протягом місяця в межах $5,6 \times 10^{-5}$ – $10,8 \times 10^{-5}$ Бк/м³, в середньому по країні $8,4 \times 10^{-5}$ Бк/м³ (у листопаді $8,9 \times 10^{-5}$ Бк/м³). Концентрація техногенного цезію-137 на більшості пунктів контролю (за винятком зони відчуження) коливалась в межах $0,02 \times 10^{-5}$ – $0,8 \times 10^{-5}$ Бк/м³, в середньому $0,17 \times 10^{-5}$ Бк/м³ (у попередньому місяці $0,15 \times 10^{-5}$ Бк/м³). На пункті контролю Чорнобиль (зона відчуження) декадні концентрації цезію-137 знаходилися у діапазоні $0,3 \times 10^{-5}$ – $0,6 \times 10^{-5}$ Бк/м³, в середньому $0,43 \times 10^{-5}$ Бк/м³. Об'ємна активність космогенного берилію-7 в повітряних аерозолях коливалась в межах 29×10^{-5} – 329×10^{-5} Бк/м³. Перевищень допустимих (за НРБУ-97) концентрацій радіонуклідів у атмосферному повітрі протягом грудня 2019 року на території України не зареєстровано.

Сумарна бета-активність атмосферних випадань на території України складала в середньому у грудні 1,5 Бк/м² за добу (у попередньому місяці 1,6 Бк/м² за добу). Середньомісячні значення щільності бета-активних випадань на пунктах спостережень радіометричної мережі знаходилися в межах 1,2–1,7 Бк/м² за добу.

Вміст цезію-137 у атмосферних випаданнях на більшості пунктів контролю знаходився в межах 0,1–0,6 Бк/м² за місяць, в середньому 0,25 Бк/м² за місяць, що відповідає показникам попереднього місяця. На пунктах контролю зони гарантованого

добровільного відселення (М Коростень, М Овруч) щільність випадань цезію-137 не перевищувала 0,6 Бк/м² за місяць. На пункті контролю, розташованому у зоні відчуження (М Чорнобиль) вміст цезію-137 у випаданнях у грудні не перевищував 0,5 Бк/м² за місяць.

Щільність випадань космогенного берилію-7 на території України коливалась в межах 25-147 Бк/м² за місяць.

Радіаційний стан у районах розташування атомних електростанцій у грудні 2019 року був стабільним. Потужність експозиційної дози гамма-випромінення на пунктах спостереження, розташованих в зонах впливу Рівненської та Хмельницької АЕС, знаходилась в межах: 8-16 мкР/год та 8-16 мкР/год відповідно, Чорнобильської АЕС 8-20 мкР/год.

За умов збереження сучасного стану використання території (якщо Проект зміни до Генерального плану не буде затверджено)

Оскільки без наявності містобудівної документації, проведення будь-якої містобудівної діяльності забороняється. Тому Генеральний план села Радовель Олевського району Житомирської області, є дуже важливою документацією. Необхідність розробки генерального плану обумовлена змінами, які відбуваються в соціально-економічному розвитку країни.

В разі, якщо Генеральний план не буде затверджено, населений пункт і надалі буде користуватись документацією, яка на сьогоднішній час не в повній мірі відповідає потребам населеного пункту.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Планувальні рішення Генерального плану селища Радовель Олевського району Житомирської області проаналізовані (таблиця 3.1.) щодо характеру їхнього впливу на стан навколишнього середовища у розрізі окремих складових і компонентів довкілля – людина і її здоров'я, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, земельні ресурси, ґрунти; поверхневі та підземні води, клімат, образ ландшафту та культурна спадщина.

Комплексний містобудівний аналіз території с. Радовель основним напрямком розвитку визначає упорядкування та поліпшення діючих функціональних зон: житлової, зони установ обслуговування, зони зелених насаджень загального користування, зони виробництв та територій рекреаційного призначення. Територія села характеризується зручними транспортними зв'язками з прилеглими територіями, сприятливими інженерно-будівельними умовами. Сукупність позитивних факторів створює умови для успішного розвитку території та обумовлює її привабливість як екологічного поселення, спрямованого на організацію сільського і зеленого туризму.

На сьогоднішній день площа території села Радовель становить 388,80 га, з них під житлову забудову використовується 16,80 га, під громадську – 7,80 га, для сільськогосподарських потреб – 223,35 га. Рішенням генерального плану на проектний період площа населеного пункту збільшиться на 262,33 га, з них під житлову забудову відведено 29,77 га (за рахунок ущільнення та переведення земель сільськогосподарського призначення (осг) під забудову); під громадську забудову – 1,28 га; під території виробничого призначення – 7,90 га.

Перспективною планувальною структурою села передбачається удосконалення існуючої планувальної структури для раціонального взаємопов'язаного розташування всіх архітектурно-планувальних елементів, що перетворюють село на єдиний організм, який розвивається. Проектом генерального плану передбачається розвиток і удосконалення

існуючої вулично-дорожньої мережі та її доповнення. В основу функціонального зонування території населеного пункту покладено наступні принципи:

- виділення територій пріоритетного розвитку;
- створення планувальної структури;
- створення чіткого функціонального зонування.

Проектування нових житлових, громадських, комунальних, виробничих та інших зон даним генеральним планом пропонується проводити як в існуючих так і в проектних межах села на територіях, вільних від забудови. В цілому ці території не потребують реабілітації. Основні функціональні зони та території, які передбачаються генеральним планом с. Радовель, визначено з врахуванням вимог ДБН Б.2.2:12-2019 «Планування та забудова територій».

Житлова зона формується за рахунок упорядкування територій існуючої садибної забудови, раніше запроєктованої садибної забудови і перспективних житлових територій.

Перспективні житлові території складаються із індивідуальної садибної і блокованої житлової забудови. На перспективу передбачається їх розширення за рахунок освоєння незабудованих територій в різних частинах села, в основному, вільних територій між існуючою сельбищною забудовою та нових ділянок.

Ведення особистого господарства передбачається на присадибних ділянках, площу яких для нової садибної забудови прийнято 0,06-0.25 га. На присадибній ділянці розміщуються сад, город, господарські будівлі, а також гараж, теплиці, контейнер для сміття, компостна яма. Господарські приміщення розміщуються з врахуванням санітарних та протипожежних норм.

Зона соціальної інфраструктури формується за рахунок упорядкування існуючих об'єктів громадської забудови населеного пункту, з метою використання їх для потреб мешканців населеного пункту на перспективу, та нових об'єктів і територій визначених генеральним планом для громадської забудови в різних частинах населеного пункту.

Виробничі території формуються за рахунок існуючих територій, які використовуються для виробничих потреб, в північно-західній частині населеного пункту. Проектним рішенням передбачається розташування підприємств (південна частина села), в плямі забудови якого визначається лінія регулювання забудови джерел шкідливих викидів V класу шкідливості, що потребуватиме дотримання санітарно-захисної зони 50 м, але не перешкоджатиме розвитку прилеглих територій з визначеним в генеральному плані функціональним використанням.

Комунальна зона формується за рахунок існуючих територій. Також в межах території проектування планується виділення території для центру безпеки, шкільної теплиці, резервуару чистої води та пожежної насосної станції, сміттєсортувальної станції.

Рекреаційна зона складається з культурно-розважальних та рекреаційних об'єктів, що використовуються для довгострокового та короточасного відпочинку.

Зона зелених насаджень представлена хаотично розташованими групами зелених насаджень. Озеленені території передбачені на ділянках нового житлового будівництва, на території громадських центрів. Проектом передбачено також організацію зелених проходів вздовж вулиць, які створюють єдину систему, своєрідний екологічний каркас населених пунктів.

Зона об'єктів інженерної інфраструктури. Генеральним планом передбачається будівництво централізованих мереж водопостачання та водовідведення, а також відповідних споруд. Також передбачається будівництво нової трансформаторної підстанції.

Території земель сільськогосподарського призначення формуються за рахунок земель, які генеральним планом визначені під розміщення сіножатей та для ведення особистого селянського господарства.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Території сільськогосподарського використання (виращування сільськогосподарської продукції)	(о)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(о)	(о)
Вулично-дорожня мережа та місця зберігання легкового транспорту	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Основними екологічними проблемами, з якими стикається село Радовель, є:

1. Атмосферне повітря

– основними джерелами забруднення є пересувні (автотранспорт) та промислові об'єкти.

2. Водні ресурси

– відсутність 100 % забезпечення централізованим водопостачанням об'єктів житлової та громадської забудови;

– відсутність очисних споруд дощових стоків;

– забруднення русел водойм;

– активація підтоплення і заболочення земель;

– недотримання нормативних прибережено-захисних смуг та смуг відведення.

3. Відкриті землі (земельні ресурси)

– забруднення ґрунтів придорожньої території;

– забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод, а також атмосферного повітря через незадовільний стан покриття вулиць, недостатню кількість зелених насаджень;

4. Здоров'я населення

– акустичне навантаження через автомобільний транспорт;

– незадовільна якість питної води;

– вплив забрудненого повітря на здоров'я населення.

5. Лісові ресурси, природно-заповідний фонд

– достатній рівень забезпечення населеного пункту зеленими насадженнями, які в багатьох випадках використовуються не за функціональним використанням.

6. Поводження з відходами

– відсутність роздільного збору ТПВ;

– відсутність місця видалення відходів.

Напрямами охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, при реалізації проектних рішень генерального плану є: забезпечення населення якісною питною водою відповідно до санітарних вимог; визначення комплексу заходів з покращення санітарного стану водойм; визначення заходів з охорони атмосферного повітря; розвиток систем централізованого водопостачання та водовідведення, зливової каналізації, тепло- та

електропостачання; визначення стратегічних напрямків поводження з твердими побутовими відходами; забезпечення необхідною площею зелених насаджень загального користування та формування сприятливих умов для життя та відпочинку населення.

Попри очевидну необхідність реалізації всіх запланованих заходів Генерального плану, зазначені проблеми існують чи можуть виникнути через планувальні рішення Генерального плану і стати факторами впливу на навколишнє середовище, а також на здоров'я населення. У таблиці нижче (табл. 4.1) представлені фактори, пов'язані із планувальними рішеннями в Генеральному плані, які, ймовірно, можуть спричинити екологічні проблеми і ризики. В таблиці вказаний зміст та наслідки таких екологічних проблем.

Таблиця 4.1.

Чинник впливу	Екологічні проблеми, пов'язані із впливом планувальних рішень на компоненти навколишнього середовища							
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Відкриті землі (земельні ресурси)	Ґрунти	Поверхневі і підземні води	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Культурна спадщина
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Житлова забудова (садибна із присадибним господарством)	Покращувальний вплив на якість життя населення	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне, механічне забруднення	хімічне та органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів,	Антропогенізація, деградація природних ландшафтів втрата ландшафтного різноманіття	-
Громадська забудова (культурно-побутові об'єкти, дитячі та спортивні майданчики)	Покращувальний вплив на якість життя населення	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	-	Зростання викидів парникових газів, світлове забруднення, можливе теплове забруднення	Антропогенізація, деградація природних типових ландшафтів втрата ландшафтного різноманіття	-
Території і об'єкти інженерної інфраструктури (трансформаторні підстанції, проектних артезіанських свердловин, очисних споруд поверхневих стічних вод і господарсько-побутових вод, КНС)	Вібраційне, шумове забруднення, механічне забруднення довкілля	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, механічне забруднення	Покращувальний вплив на якість водних об'єктів	-	Антропогенізація, деградація природних ландшафтів втрата ландшафтного різноманіття	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Виробничі території (підприємства-джерела викидів V класу шкідливості)	Вібраційне, шумове забруднення, механічне забруднення довкілля	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, механічне забруднення	Хімічне, органічне забруднення	Зростання викидів парникових газів, світлове забруднення, теплове забруднення	Антропогенізація, деградація природних ландшафтів втрата ландшафтного різноманіття	-
Комунальні території (кладовище)	-	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ та місцезростань	Втрата вільних земель	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, органічне забруднення	Можливе органічне забруднення	-	Антропогенізація, деградація природних типових ландшафтів	-
Комунальні території (пожежне депо на 1 автомобіль)	Покращувальний вплив на якість життя населення	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	Можливе хімічне та органічне забруднення	-	Антропогенізація, деградація природних типових ландшафтів	-
Території рекреаційного використання	Покращувальний вплив на якість життя та здоров'я населення	При інтенсивному рекреаційному природокористуванні ймовірна втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Рекультивация та ревіталізація земель виведених під зони відпочинку	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву – прояв дигресії у випадку не регульованої рекреації	У випадку не контрольованої рекреації забруднення водойм та прибережних смуг	Покращувальний вплив на стан атмосферного повітря	Ймовірні прояви дигресії ландшафтів при не контрольованій рекреації	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Мережі зелених насаджень різного призначення	Покращувальний вплив на якість життя та здоров'я населення	Відновлення біорізноманіття через стабілізацію та повернення природних оселищ	Рекультивация та ревіталізація земель через відведення під зелені насадження	Рекультивация ґрунтового покриву	Ймовірний покращувальний вплив на якість водних об'єктів	Покращувальний вплив на стан атмосферного повітря	Фітомеліорація та оздоровлення ландшафтів	-
Території сільськогосподарського використання (вирощування сільськогосподарської продукції)	Покращувальний вплив на якість життя населення	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	Хімічне і органічне забруднення поверхневим стоком (стікання забруднених тимчасових поверхневих вод у водні об'єкти)	запилення	Антропогенізація, деградація природних типових ландшафтів втрата ландшафтного різноманіття	-
Вулично-дорожня мережа та місця зберігання легкового транспорту	Можливий шкідливий вплив на здоров'я населення через забруднення хімічне, механічне, пилове, шумове та вібраційне	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне, механічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, важких металів, пилу, перегрівання поверхні, світлове забруднення	Антропогенізація, деградація природних типових ландшафтів втрата ландшафтного різноманіття	-

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища селища Радовель у Генеральному плані рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

В основу планування покладено функціональне зонування території, умови раціонального використання території, вимоги охорони навколишнього середовища, а також враховані такі фактори, як: ухил рельєфу; транспортні зв'язки; вираховування лісних масивів; проходження лінійних електромереж.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 січня 2019 року).

У цьому законі СЕО виступає одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 №659) затверджено Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації). Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 214/95-ВР від 06.06.95) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. Водночас процедури надання таких дозволів залишилися незмінними.

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»;

- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів». Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України «Про охорону атмосферного повітря» (2707-ХІІ від 16.10.92).

Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря».

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про відходи» (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону «Про відходи».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності.

Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-ХІІ від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4).

У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Крім цього, в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Проектні рішення Генерального плану селища, що запропоновані у цьому документі є, в свою чергу, основними чинниками негативного впливу на довкілля, в тому числі на здоров'я населення.

Отже, основними факторами впливу на визначені компоненти та на якість життя та здоров'я населення, що пов'язані із реалізацією Генерального плану селища Радовель Олевського району Житомирської області є:

- Покращення та проектування нової житлової (садибної) забудови села в контексті існуючої демографічної ситуації села. Житловий фонд с. Радовель зосереджений в індивідуальних садибних житлових будинках, яких на території населеного пункту нараховується 520 садибних житлових будинків. Житловий фонд існуючої забудови становить 45864 м². На нових територіях, передбачених для розміщення житлової забудови, передбачається розмістити 1300 садибних житлових будинки.
- Реконструкція та облаштування існуючих об'єктів та територій громадського призначення (культурно-побутових об'єктів та територій, освітніх і спортивних об'єктів і територій, медичних об'єктів тощо).
- Проектування комунальної забудови, а саме проектом Генерального плану населеного пункту на вільних незабудованих територіях передбачається розмістити: пожежне депо на 1 автомобіль, для забезпечення пожежної безпеки населеного пункту, оскільки існує пожежне депо м. Олевськ знаходиться за 29 км.
- Для забезпечення населенням місцями прикладення праці передбачається виділення територій для розміщення виробничих підприємств. Ці території передбачено освоювати з можливістю встановлення санітарно-захисних зон 50м відповідно для підприємств V та класу санітарної класифікації. Також, йдеться про відведення земель під сільське господарство (вирощування с/г продукції) та переробку с/г продукції.
- Проектування вулично-дорожньої мережі. Зменшення впливу забруднення повітря та ґрунтів автотранспортом шляхом реконструкції і будівництва доріг, впорядкування вулично-дорожньої мережі та додержання природоохоронних норм під час будівництва нових автошляхів.

До проектних рішень, що матимуть покращувальний вплив на довкілля та якість (в тому числі здоров'я) життя населення віднесені наступні:

- Розширення та відновлення рекреаційних територій в межах населеного пункту
- Відновлення, впорядкування існуючих та розбудова територій рекреаційного використання – прибудинкових зелених насаджень обмеженого та загального призначення, площадок для відпочинку, майданчиків для занять фізкультурою
- Формування мережі зелених насаджень різного призначення із роботами по відновленню та впорядкуванню існуючих зелених насаджень. Відновлення та створення нових площ зелених захисних насаджень, що забезпечуватиме зниження негативного впливу на навколишнє природне середовище від забруднення автотранспортом та викидів зі сторони промислових підприємств, сприятиме охороні та відновленню ґрунтів. Формування охоронних зелених смуг навколо підприємств, які віднесено до V класу шкідливості
- Забезпечення населення і галузей економіки водними ресурсами в необхідній кількості та відповідної якості.

- Будівництво та реконструкція водопровідних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання.
- Для очищення господарсько-побутових стоків передбачається будівництво та реконструкція централізованої системи каналізування.
- Необхідно виконати ряд заходів по регулюванню русел річок та струмків, а саме: розчистити русла від побутового та будівельного сміття, від мулу і наносів, від вологолюбної рослинності. Заходи по розчистці русел рекомендується виконувати регулярно, так як русла поступово замулюються і заростає вологолюбною рослинністю.
- Будівництво каналізаційної мережі дощової каналізації.
- Поліпшення екологічного стану поверхневих вод водоєм.
- Підвищення рівня забезпечення населення доброякісною питною водою; впровадження заходів по зменшенню забруднення питної води при її транспортуванні.
- Для захисту від шуму і загазованості вздовж автодоріг передбачається створення штучних та природних акустичних екранів та застосування звукозахисних споруд або захисних елементів в спорудах першого ешелону забудови
- Здійснення природоохоронних заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

У нижче наведених таблицях (6.1. – 6.10.) представлений комплексний аналіз чинниками впливу на навколишнє природне середовище, які можуть бути пов'язані із реалізацією цілей і заходів Генерального плану.

У зв'язку із вказаними чинниками проаналізовані ймовірні наслідки для екологічного стану території планування. Йдеться про ймовірність виникнення екологічних проблем у зв'язку із впровадженням заходів та характер прояву таких проблем.

У таблицях (6.1. – 6.10) представлені судження про наслідки первинного впливу (під час впровадження заходів), вторинного впливу (у процесі експлуатації), оцінено кумулятивний ефект впливу на навколишнє середовище.

У оцінці впливів на навколишнє середовище вказано характер таких впливів – постійний чи тимчасовий.

Таблиця 6.1.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Житлова забудова (садибна)	
Особливості фактору впливу	520 садибних житлових будинків із присадибними ділянками (будинки розміщені в основному по обидві сторони відносно вулиць) із перспективним зростанням на 1300 садибних житлових будинки. Розміщення ділянки під садибну забудову – в західній частині села.	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і атмосферне повітря		викиди парникових газів, частково світлове забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення стічними водами та відходами від ведення присадибного господарства
Біорізноманіття і ПЗФ	втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Дигресія та зникнення видів рослин та тварин
Ландшафт	антропогенізація ландшафту	деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття
Відкриті землі	втрата вільних земель	
Ґрунти	ущільнення ґрунтів	деградація ґрунтового покриву, механічне, хімічне і органічне забруднення через утворення побутових відходів і стоків (при відсутності каналізації)
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	вилучення вільних земель із одночасним зніманням верхнього шару ґрунтового покриву і деградація ґрунтового покриву; трансформація оселищ із втратою біологічного та ландшафтного різноманіття; ймовірне зростання хімічного та органічного забруднення при відсутності каналізації, механічне забруднення та утворення стихійних сміттєзвалищ	

Таблиця 6.2.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Громадська забудова (культурно-побутові об'єкти, дитячі та спортивні майданчик, громадські центри)	
Особливості фактору впливу	територія громадської забудови розташована в центральній частині села по вул. Шкільній та по вул. Київській. Влаштування спортивних майданчиків передбачається на території поруч з проєктованими громадськими об'єктами села.	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря		викиди парникових газів, часткове світлове забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ	втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Дигресія та зникнення видів рослин та тварин
Ландшафт	антропогенізація ландшафту	деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття
Відкриті землі	втрата вільних земель	
Ґрунти	ущільнення ґрунтів, руйнація ґрунтів через переміщення	деградація ґрунтового покриву, механічне, хімічне і органічне забруднення через утворення побутових відходів і стоків (при відсутності каналізації)
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	вилучення вільних земель із одночасним зніманням верхнього шару ґрунтового покриву та деградація ґрунтового покриву; трансформація оселищ із втратою біорізноманіття та ландшафтного різноманіття; ймовірне зростання хімічного та органічного забруднення при відсутності каналізації; Ймовірність механічного забруднення ґрунтів через несанкціоновані сміттєзвалища. Ймовірність світлового та теплового забруднення через системи штучного освітлення та збільшення площ із штучним покриттям	

Таблиця 6.3

ЧИННИК ВПЛИВУ	Території і об'єкти інженерної інфраструктури (трансформаторні підстанції, проектні артезіанські свердловини, очисні споруди поверхневих стічних вод і господарсько-побутових вод, КНС)	
Особливості фактору впливу	формуються територіями існуючих об'єктів	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря		шумове забруднення, вібраційне та електромагнітне забруднення веде до погіршення стану здоров'я
Підземні і поверхневі води	Покращувальний ефект	Покращувальний ефект
Біорізноманіття і ПЗФ	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	
Ландшафт	антропогенізація ландшафту	деградація природних типових ландшафтів
Відкриті землі	втрата вільних земель	
Ґрунти	ущільнення ґрунтів, руйнація верхнього шару ґрунтів	деградація ґрунтового покриву
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	вилучення вільних земель із одночасним зніманням верхнього шару ґрунтового покриву та деградація ґрунтового покриву, формування ймовірних зон негативного впливу шумового, електромагнітного та вібраційного забруднення, ймовірне механічне забруднення	

Таблиця 6.4

ЧИННИК ВПЛИВУ	Виробничі території та об'єкти (підприємства-джерела викидів V класу шкідливості та такі, що орієнтовані на вирощування, зберігання та переробку сільськогосподарської продукції)	
Особливості фактору впливу	В межах населеного пункту розташовується ТОВ «ВОКЕР», основним видом діяльності якого згідно КВЕД є заняття лісопилним та стругальним виробництвом, оптовою торгівлею деревиною. В перспективі планується виробничі об'єкти орієнтовані на с/г. Формуються за рахунок існуючих територій, які використовуються для виробничих потреб, в північній та південній частині населеного пункту	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря	Механічне пилове забруднення повітря речовинами хімічного або органічного походження	Пилове, шумове, світлове забруднення
Підземні і поверхневі води	Забруднення стоками	Хімічне/органічне, а також механічне забруднення
Біорізноманіття і ПЗФ	Руйнація оселищ та місцезростань	Втрата біологічного різноманіття
Ландшафт	Антропогенізація ландшафтів	Дигресія ландшафтів та втрата ландшафтного різноманіття
Відкриті землі	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Ущільнення ґрунтів, руйнація ґрунтового покриву, механічне забруднення	Ймовірна деградація ґрунтового покриву через неконтрольоване витоптування, хімічне/органічне забруднення
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Втрата вільних земель із поступовою дигресією ландшафтів, втрата біологічного та ландшафтного різноманіття, хімічне/органічне/механічне, а також світлове та теплове забруднення компонентів навколишнього середовища	

Таблиця 6.5

ЧИННИК ВПЛИВУ	Мережі зелених насаджень різного призначення	
Особливості фактору впливу	формується за рахунок зелених насаджень загального користування, обмеженого користування та спеціального призначення. На час розроблення містобудівної документації зона зелених насаджень представлена хаотично розташованими групами зелених насаджень. Генеральним планом передбачається впорядкування існуючих зелених зон та створення нових	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря		Покращувальний вплив, Покращання мікрокліматичних та екологічних показників
Підземні і поверхневі води		Покращувальний вплив
Біорізноманіття і ПЗФ	Створюються осередки та коридори екологічної мережі населеного пункту та прилеглої території	Відновлення біологічного різноманіття
Ландшафт	Рекультивация ландшафтів	Відновлення деградованих ландшафтів селища
Відкриті землі	Оздоровлення земель	Покращувальний вплив
Ґрунти	Рекультивация деградованих ґрунтів	Покращувальний вплив
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Покращувальний вплив на довкілля, відновлення показників біологічного та ландшафтного різноманіття, оздоровлення середовища життя і праці, а також показників якості життя населення	

Таблиця 6.6

ЧИННИК ВПЛИВУ	Комунальні території (пожежне депо на 1 машину, кладовище)	
Особливості фактору впливу	Кладовище розташовано за межами території проектування пожежне депо на 1 автомобіль проектується в с. Радовель, поруч з амбулаторією Сміттесортувальна станція поруч з територією кладовища, що закривається	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря		
Підземні і поверхневі води	Забруднення стічними водами	Хімічне/органічне забруднення
Біорізноманіття і ПЗФ	Руйнація оселищ та місцезростань	Втрата біологічного різноманіття
Ландшафт	Антропогенізація ландшафтів	Можлива дигресія та втрата ландшафтного різноманіття
Відкриті землі	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Можливе вийняття ґрунтової маси, руйнування шарів ґрунту	Ущільнення ґрунтів/руйнація ґрунтового покриву
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Втрата вільних земель із можливими процесами дигресії ландшафтів, втрата біологічного та ландшафтного різноманіття, хімічне/органічне/часткове механічне забруднення компонентів навколишнього середовища	

Таблиця 6.7.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Території рекреаційного використання	
Особливості фактору впливу	формується за рахунок земель, які визначені генеральним планом для відпочинку як місцевого населення, так і для використання рекреаційного потенціалу території для приваблення туристів в населений пункт	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря	Покращувальний вплив у випадку регулювання рекреаційних навантажень	Покращувальний вплив у випадку регулювання рекреаційних навантажень
Підземні і поверхневі води	Покращувальний вплив у випадку регулювання рекреаційних навантажень	Покращувальний вплив у випадку регулювання рекреаційних навантажень
Біорізноманіття і ПЗФ	Покращувальний вплив у випадку регулювання рекреаційних навантажень	Можливі процеси руйнації оселищ та місцезростань видів через не контрольовану рекреаційну діяльність
Ландшафт	Часткова антропогенізація ландшафтів	Ймовірні процеси дигресії ландшафтів у випадку не контрольованої рекреаційної діяльності
Відкриті землі	Оздоровлення виведених під рекреацію земель	Відновлення земель
Ґрунти	Рекультивация ґрунтового покриву. Проте можливе витоптування через рекреаційне навантаження	Можливе ущільнення ґрунтів через рекреаційне навантаження
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Здебільшого покращувальний вплив на довкілля та показники якості життя населення селища. Проте ймовірні дигресивні зміни у ґрунтовому покриві, у внаслідок не регульованої рекреації та надмірних навантажень та такі ділянки селища	

Таблиця 6.8.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Вулично-дорожня мережа та місця зберігання легкового транспорту	
Особливості фактору впливу	<p>Основним елементом формування вулично-дорожньої мережі с. Радовель в умовах існуючої забудови є вулиці: Київська, Шкільна, які проходять через весь населений пункт</p> <p>Поруч з територією с. Радовель проходить міжнародна автомобільна дорога державного значення М-07 Київ-Ковель.</p> <p>Передбачаються місця для постійного зберігання легкових автомобілів жителів і тимчасове зберігання автомобілів відвідувачів. Місця для постійного зберігання легкових автомобілів жителів садибної забудови передбачаються на присадибних ділянках. Тимчасові стоянки автотранспорту передбачено біля громадських будівель.</p>	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря	Пилове забруднення, викиди хімічних речовин	Пил, хімічні та органічні викиди, шумове забруднення, Погіршення стану здоров'я через зростання викидів і скидів; Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні
Підземні і поверхневі води	Вторинне забруднення стічними водами	Хімічне і органічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ	Руйнування природних оселищ, фрагментація оселищ	Втрата біорізноманіття
Ландшафт	Деградація природних типових ландшафтів	Втрата ландшафтного різноманіття, фрагментація природних ландшафтів
Відкриті землі	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Руйнація ґрунтового покриву, вийняття шарів ґрунту з подальшим перемішуванням, механічне забруднення	Ущільнення, хімічне і органічне забруднення стоками
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	<p>Інтенсивне навантаження на довкілля як при будівництві доріг, так і при їхній експлуатації. Прокладання нових доріг призводить до вилучення земель, фрагментації ландшафтів та руйнування природних оселищ. Роботи пов'язані із забрудненням повітря викидами спеціальної техніки, а також асфальтних заводів. Експлуатація доріг є причиною викидів автотранспорту у повітря забруднювальних речовин, що призводить до вторинного забруднення ґрунтів та вод. Шумове, як і хімічне, забруднення шкідливе для здоров'я людини та видів рослин і фауни.</p> <p>Створюються умови для прямої загрози здоров'ю населення.</p>	

Таблиця 6.9.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Території сільськогосподарського використання (вирощування сільськогосподарської продукції)	
Особливості фактору впливу	формуються за рахунок земель, які генеральним планом визначені для ведення особистого селянського господарства та для сінокосіння. А також територіями, які на першу чергу передбачаються для вирощування сільськогосподарської продукції	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря	Пилове забруднення	Пил, хімічні та органічні викиди, шумове забруднення
Підземні і поверхневі води	Вторинне забруднення стічними водами	Хімічне і органічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ	Руйнування природних оселищ, фрагментація оселищ	Втрата біорізноманіття
Ландшафт	Деградація природних типових ландшафтів	Втрата ландшафтного різноманіття
Відкриті землі	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Руйнація ґрунтового покриву, розорювання (перемішування), виснаження ґрунтів	Деградація, ерозія ґрунтів, хімічне/органічне забруднення
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Інтенсивне навантаження створюється перш за все на ландшафти та окремі компоненти довкілля із ймовірним катастрофічними проявами дигресивних процесів та змін (ґрунти, водні об'єкти, біологічне різноманіття) внаслідок не контрольованих антропогенних навантажень та виснажливого використання	

Здійснена підсумкова оцінка ймовірного впливу проектних рішень Генерального плану на компоненти навколишнього середовища згідно з контрольним переліком індикаторів екологічного стану території (таблиця 6.10.) .

Таблиця 6.10.

Оцінка впливу на компоненти навколишнього середовища

Чи може реалізація Схеми спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення ситуації
	так	помірний	ні	
1	2	3	4	5
Повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			+	
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел			+	
Погіршення якості атмосферного повітря			+	
Поява джерел неприємних запахів			+	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			+	
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води				+
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			+	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очищення стічних вод				+
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			+	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок			+	
Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод			+	
Зміни обсягів підземних вод			+	
Забруднення підземних водоносних горизонтів				+
Відходи				
Збільшення кількості утворених ТПВ		+		
Збільшення кількості утворених чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			+	
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			+	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			+	
Утворення або накопичення радіоактивних відходів			+	
Земельні ресурси і ґрунти				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		+		
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів				+
Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель		+		

1	2	3	4	5
Виникнення конфліктів між ухваленими рішеннями Схеми та цілями місцевих громад щодо використання земельних ресурсів			+	
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)				+
Зміни в кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			+	
Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому		+		
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин				+
Будь-який вплив на кількість і якість рекреаційних ресурсів				+
Будь-який вплив на об'єкти історико-культурної спадщини			+	
Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появі естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)			+	
Населення та інфраструктура				
Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території		+		
Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі				+
Суттєвий вплив на транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків				+
Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень		+		
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги		+		
Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей		+		
Загальні оцінки				
Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів		+		
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			+	
Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії			+	
Суттєве порушення якості природного середовища			+	
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			+	
Поява можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому			+	
Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викликать значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний вплив на добробут людей			+	

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Для розробки стратегічної екологічної оцінки передбачається використовувати наступну інформацію:

- доповіді про стан довкілля;
- статистичну інформацію з відкритих джерел;
- лабораторні дослідження стану довкілля з відкритих джерел;
- дані моніторингу стану довкілля;
- оцінку впливу на довкілля планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- пропозиції щодо зміни існуючого функціонального використання території.

Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування представлені у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

Сфери охорони довкілля	Основні виявлені проблеми, пов'язані із проектом документа державного планування	Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування
1	2	3
Атмосферне повітря	Вплив автотранспорту та промислових підприємств на стан повітря.	Здійснення природоохоронних заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Зниження рівня викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, розроблення та реалізація схем оптимізації руху автотранспорту в населених пунктах. Рішення генплану враховують джерела та зони їх впливу з точки зору екологічно спрямованої планувальної організації території.
Водні ресурси	Відсутність очисних споруд дощових стоків. Забруднення русел водойм. Антропогенний тиск на водні об'єкти, пов'язаний із скидами в них стічних вод населених пунктів.	Забезпечення населення і галузей економіки водними ресурсами в необхідній кількості та відповідної якості. Будівництво та реконструкція водопровідних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання. Для очищення господарсько-побутових стоків передбачається будівництво та реконструкція централізованої системи каналізування. Необхідно виконати ряд заходів по регулюванню русел річок та струмків, а саме: розчистити русла від побутового та будівельного сміття, від мулу і наносів, від вологолюбної рослинності. Заходи по розчистці русел рекомендується виконувати регулярно, так як русла поступово замулюються і заростає вологолюбною рослинністю. Будівництво каналізаційної мережі дощової каналізації. Поліпшення екологічного стану поверхневих вод водойм. Підвищення рівня забезпечення населення доброякісною питною водою; впровадження заходів по зменшенню забруднення питної води при її транспортуванні. Забезпечення дотримання меж зони санітарної охорони для джерел водопостачання (споруди водозабору поверхневих вод, артезіанські свердловини, колодязі)

1	2	3
		та основних водоохоронних і санітарних заходів відповідно до вимог ДБН В.2.5.-74:2013 «Водопостачання зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування». Розробка спеціалізованих проектів землеустрою щодо встановлення зовнішніх меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.
Земельні ресурси	Забруднення ґрунтів придорожньої території. Забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод, а також атмосферного повітря через незадовільний стан покриття вулиць, недостатню кількість зелених насаджень.	Організація вздовж придорожніх територій зелених захисних зон, для зменшення шкідливого впливу викидів газів на навколишні території Порушені території підлягають проведенню на них рекультивациі Проведення інвентаризації зелених насаджень на території населеного пункту та вжиття заходів щодо збереження існуючих зелених насаджень, забезпечення збільшення площ озеленення на території с. Радовель.
Лісові ресурси		Поліпшення стану і збереження існуючих, а також створення нових зелених насаджень у межах села (сквери вздовж вулиць і доріг тощо).
Поводження з відходами	Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ не виявлена.	Розвиток інфраструктури збирання та перевезення ТПВ; створення потужностей з обробки та переробки відходів. Заклучення договору з відповідним спеціалізованим автотранспортним підприємством; Розроблення спеціалізованої схеми санітарного очищення с. Радовель (після затвердження генерального плану) з уточненням першочергових та перспективних заходів, спрямованих на створення промислового виробництва із сортування ТПВ, поліпшення екологічного та санітарного стану села, утилізації вторинної сировини, її переробки та одержання продукції, зменшення транспортних витрат тощо
Здоров'я населення	Акустичне навантаження від автомобільного транспорту.	Для захисту від шуму і загазованості вздовж автодоріг передбачається створення штучних та природних акустичних екранів та застосування звукозахисних споруд або захисних елементів в спорудах першого ешелону забудови.

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

В разі, якщо проект генерального плану не буде затверджено, населений пункт Радовель Житомирської області і надалі буде користуватись документацією, яка на сьогоднішній час не в повній мірі відповідає потребам населеного пункту.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

З метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків реалізації проекту змін до генерального плану с. Радовель Олевського району Житомирської області, що розроблений ДП «УКРНДПЦИВІЛЬБУД» і вжиття заходів щодо їх усунення необхідно проведення моніторингу значного впливу на довкілля.

Оцінка фактичного впливу здійснюється на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації господарської діяльності. Моніторинг впливу на довкілля є обов'язковою умовою при здійсненні планованої діяльності та включатиме:

Для органу місцевого самоврядування.

- проведення моніторингу виконання пропозицій генерального плану населеного пункту;
- проведення моніторингу стану здоров'я населення населеного пункту.
- Контроль отримання суб'єктами господарювання на території населеного пункту дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами згідно статті 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря».

Для юридичних і фізичних осіб, що здійснюють свою діяльність на території населеного пункту:

- проведення щорічного контролю якості повітря, об'єктів що здійснюють викиди, на межі санітарно - захисної зони та найближчої виробничої забудови;
- проведення щорічного моніторингу якості використовуваної води та поверхневих стічних вод;
- контроль за дотриманням меж зони санітарної охорони для джерел водопостачання (споруди водозабору поверхневих вод, артезіанські свердловини, колодязі) та основних водоохоронних і санітарних заходів відповідно до вимог ДБН В.2.5.-74:2013 «Водопостачання зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування».
- контроль за дотриманням допустимих рівнів і тривалості дії шуму.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи. Рекомендується вибирати методи моніторингу, які доступні і найкращим чином пристосовані для перевірки того, чи відповідає той вплив на довкілля та здоров'я населення, який спостерігається, припущенням і висновкам, зробленим в процесі СЕО. Крім того, важливим критерієм для вибору методів є можливість раннього виявлення непередбаченого негативного впливу від реалізації Генерального плану с. Радовель Олевського району Житомирської області, що дозволить вжити своєчасні заходи щодо виправлення ситуації.

Таблиця 9.1.

Екологічні індикатори для моніторингу виконання Генерального плану с. Радовель Олевського району

Індикатор	Визначення	Джерело даних
1	2	3
Середньодобовий вміст забруднюючих речовин у атмосферному повітрі	Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел	Звіт державної гідрометеорологічної служби, річний звіт підрозділу з охорони навколишнього природного середовища.

1	2	3
Утворення відходів (кількість тон на рік, кількість кг на людину). Відходи, як вторинна сировина (тон в рік, % від загальної кількості утворених).	Обсяг зібраних твердих побутових відходів. Обсяг зібраних відходів як вторинної сировини (папір, скло, пластик і т.д.).	Звіти підприємств, що надають комунальні послуги. Річний звіт підрозділу з охорони навколишнього природного середовища.
Якість питної води.	Відповідність якості питної води санітарно-гігієнічним вимогам.	Звіти лабораторних досліджень.
Спорудження каналізації.	Протяжність каналізаційних мереж (км), пов'язаних зі станцією очищення стічних вод.	Звіти сільської ради.
Показник лісистості та озеленення території населеного пункту	Заліснення непридатних для ведення сільського господарства земель, створення лісових захисних насаджень вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг. Озеленення вулиць та парків	Звіти сільської ради.
Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг. Охоронних зон навколо об'єктів історичної спадщини	Протяжність встановлених водоохоронних зон та прибережних захисних смуг (км), протяжність винесених в натуру прибережних захисних смуг та водоохоронних зон (км).	Звіти сільської ради. Річний звіт підрозділу з охорони навколишнього природного середовища та культурно-історичної спадщини.
Санітарний стан ґрунтів	Відповідність санітарного стану ґрунтів санітарно-гігієнічним вимогам.	Звіти лабораторних досліджень

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Враховуючи географічне положення населеного пункту транскордонні наслідки реалізації проектних рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення не передбачаються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Стратегія перспективного розвитку с. Радовель передбачає оптимізацію структури землекористування, екологічні заходи з поліпшення стану навколишнього середовища територій населеного пункту. Стратегічна екологічна оцінка Генерального плану с. Радовель Олевського району Житомирської області на основі аналізу існуючої ситуації та

планувальних рішень зводиться до розроблення рекомендацій з точки зору впливу на довкілля і на здоров'я населення селища.

В ході здійснення СЕО оцінені ймовірні наслідки реалізації рішень в документі державного планування, а саме, Генерального плану села Радовель, зокрема, для таких компонентів довкілля:

- ґрунти;
- атмосферне повітря;
- водні ресурси;
- стан фауни, флори, біорізноманіття, землі (у тому числі вилучення земельних ділянок);
- кліматичні фактори;
- культурний ландшафт

В процесі аналізу існуючого стану навколишнього середовища населеного пункту на предмет небезпечних природних і техногенних процесів, які могли б скласти небезпеку для населення на території села та територіях містобудівного освоєння на період проектного етапу не виявлено. Проблеми сучасного стану навколишнього природного середовища – це помірні забруднення поверхневих та підземних вод, ґрунтів, повітря внаслідок існуючої господарської діяльності, накопичення побутових відходів. Антропогенні навантаження негативно впливають на біорізноманіття та природні ландшафти, проте перспективні заходи закладені у Генеральний план спрямовані на покращання та нівелювання наслідків від господарської діяльності в межах населеного пункту.

Екологічна ситуація, що склалася на даний момент, потребує виконання ряду природоохоронних заходів, направлених на зменшення обсягу негативного впливу на навколишнє природне середовище. Відповідні заходи здійснюються на території села з метою його належного утримання, благоустрою, раціонального використання та охорони, формування сприятливого для життєдіяльності людини середовища, в умовах якого забезпечується захист довкілля, санітарне та епідеміологічне благополуччя населення і включають:

- вивезення твердих побутових відходів;
- догляд за зеленими насадженнями;
- створення нових зелених зон в селищі;
- творення природо-охоронних зон навколо водних об'єктів;
- оформлення та дотримання охоронних зон навколо об'єктів спадщини
- проектування та введення в експлуатацію централізованої мережі господарсько-побутової каналізації з відведенням стічних вод на очисні споруди господарсько-побутової каналізації м. Олевськ та централізованої системи водопостачання на господарсько-питні та протипожежні потреби селища

Аналіз природних умов і ресурсів свідчить, що село Радовель на існуючому етапі має достатній природно-ресурсний потенціал для його життєдіяльності та розвитку. Основними напрямками територіального розвитку с. Радовель є розширення сільбищної зони та організація зони зеленого туризму, розширення громадського будівництва за рахунок територіальних ресурсів в межах села. З освоєнням нових територій, передбачається розширення транспортної структури.

У рамках СЕО встановлено, що, виходячи із природних особливостей території населеного пункту, особливостей природокористування земель та інших ресурсів території селища, при існуючому використанні території, екологічні проблеми наступні:

В напрямку якості атмосферного повітря

- забруднення атмосфери селища та району відбувається посередством роботи двигунів пересувних джерел забруднення (викиди автомобільного, виробничої

техніки) та стаціонарних джерел виробничих об'єктів, діяльність яких зорієнтована на вирощування, виробництво та переробку сільськогосподарської продукції.

В напрямку якості водних ресурсів

- забруднення водних об'єктів (поверхневих та підземних) хімічними/органічними забруднювачами через відсутність централізованої системи водопостачання та централізованої системи каналізації.

При використанні земельних ресурсів та поводженні із ТПВ:

- забруднення ґрунтового покриву відходами від діяльності автотранспорту;
- накопичення надмірної кількості або розміщення несанкціонованих сміттєзвалищ твердих побутових відходів;
- більшу частину твердих побутових відходів (ТПВ) мешканці утилізують на присадибних ділянках шляхом компостування та спалювання;
- відсутня організація роздільного збору твердих побутових відходів;
- є ряд ділянок з порушеними землями, які потребують рекультивациі;

При експлуатації лісових ресурсів та угідь природно-заповідного фонду

- деградація через неконтрольоване використання рекреаційних та водоохоронних земель;
- ймовірне зменшення площі територій водно-болотних угідь, природних лісових екосистем, які є основою для збереження біорозмаїття;
- скорочуються території, зайняті природною рослинністю, що призводить до виникнення загрози втрати гено- та ценофонду.

Із них найбільш загрозливими для здоров'я населення є забруднення компонентів природи хімічними та органічними речовинами, шумове та вібраційне забруднення. Варто звернути увагу на наслідки шумового і хімічного забруднення у зонах впливу доріг та вулиць із інтенсивним рухом.

Інші чинники впливу не є критичними для функціонування населеного пункту та здоров'я людей, проте, знижують комфортність сельбщного середовища і відповідно впливають на якість життя населення.

Впровадження проектних рішень Генерального плану селища не повинно призвести до виникнення нових чи катастрофічних впливів на довкілля та погіршення стану навколишнього середовища, навпаки, ряд проектних рішень спрямовуються на покращення ситуації. До таких рішень віднесено:

- розмітка та розпланування дорожньо-вуличної мережі та формування санкціонованих місць зберігання автотранспорту із відповідними природоохоронними заходами,
- розбудова нових вулиць та доріг із якісним покриттям зменшить забруднення в атмосферне повітря (пилове, шумове та ін.).
- дії, що пов'язані із розширенням зон селища за рахунок зміни цільового призначення земель під рекреаційне та охоронне використання у межах населеного пункту;
- розширення площ із зеленими насадженнями,
- переорієнтація діяльності селян на розвиток зеленого (садибного) туризму,
- проектування та введення в експлуатацію централізованої каналізаційної системи покращить показники якості водних об'єктів
- гідротехнічні заходи по регулюванню русел річки Уборть та струмків (розчищення русла від побутового та будівельного сміття, від мулу і наносів, від вологолюбної рослинності).

Таким чином, інтенсивність забруднювальних джерел (хімічного, вібраційного і шумового забруднення) буде зменшена, покращаться гігієнічні та санітарні умови сельбищних зон; поліпшиться естетичний вигляд селищного ландшафту, підвищиться комфортність середовища існування за рахунок збільшення зон відпочинку та рекреації. Збільшення площі зелених насаджень загального та спеціального користування сприятимуть загальному покращенню екологічного режиму ландшафтів, підвищенню рівня біорізноманіття, поліпшенню образу ландшафту.

Помітний внесок у тиски на навколишнє середовище чинитиме нова садибна та громадська забудова, але тільки в умовах відсутності каналізації, а також зміна в цільовому використанні земель під виробничі підприємства, комунальні підприємства, транспортне використання, наявність автомобільних доріг, сільськогосподарських земель тощо.

Із негативних наслідків відведення земель під таке використання (збудова, промислово-комунальні підприємства та дорожньо-транспортне використання) відзначимо проектування та експлуатація цих зон може призвести до різного ступеню трансформації компонентів природних ландшафтів на всій цій проєктованій ділянці. Проте, зауважимо, що це уможлиблюється в випадках безконтрольного природокористування.

Формулювання пріоритетних заходів щодо запобігання, скорочення або зниження передбачуваних наслідків негативного впливу на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення пропонує заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища.

- Здійснення природоохоронних заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря: моніторингова мережа, озеленення, заміна та реконструкція дорожнього покриття, впорядкування вулично-дорожньої мережі.
- Здійснення охоронних заходів по відношенню до об'єктів історико-культурної спадщини наявної в межах та поза межами селища (формування охоронних зон)
- Охорона, екологічне оздоровлення та відтворення водних об'єктів.
- Визначення розмірів і меж лісо, водоохоронних зон та природоохоронних зон всіх інших видів природокористування.
- Забезпечення населення і галузей економіки водними ресурсами в необхідній кількості та відповідної якості.
- Будівництво водопровідних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання.
- Проведення гідротехнічних протиерозійних заходів.
- Проведення протиерозійних, протизсувних та водоочисних заходів.
- Збільшення площ зелених насаджень різного користування на території селища.
- Створення лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг вздовж доріг.
- Для захисту від шуму і шкідливих викидів передбачається висадження шумозахисних та звукозахисних зелених насаджень.
- Розвиток інфраструктури збирання та перевезення ТПВ, створення потужностей з обробки та переробки відходів.